

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
ČETRTEK
6. APR.
1995

Letnik L
Štev. 14 (2801)

Cena 10 šil.
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt
Poštni urad
9020 Celovec
P. b. b.

OB 50-LETNICI
ZMAGE NAD FAŠIZMOM

vabita

Zveza slovenskih izseljencev
in Zveza koroških partizanov

na tridevni obisk krajev trpljenja naših ljudi v času
nacističnega nasilja od 20. do 22. aprila 1995
OBISKALI BOMO: Dachau, Eichstätt, Hesselberg,
Frauenaurach, Erlangen, Hagenbüchach, Schwarzenberg. CENA: 1.900 šil.

Vse ostale informacije in prijave
pri Milki Kokot, tel.: 0 46 3/51 43 00-40

ZSO: ne odpovedujmo se!

Odborniki Zveze slovenskih organizacij so na svoji seji v torek poudarili, da so napovedane volitve, ki jih namerava izvesti Narodni svet koroških Slovencev, samo volitve odbore te organizacije in njegova interna zadeva.

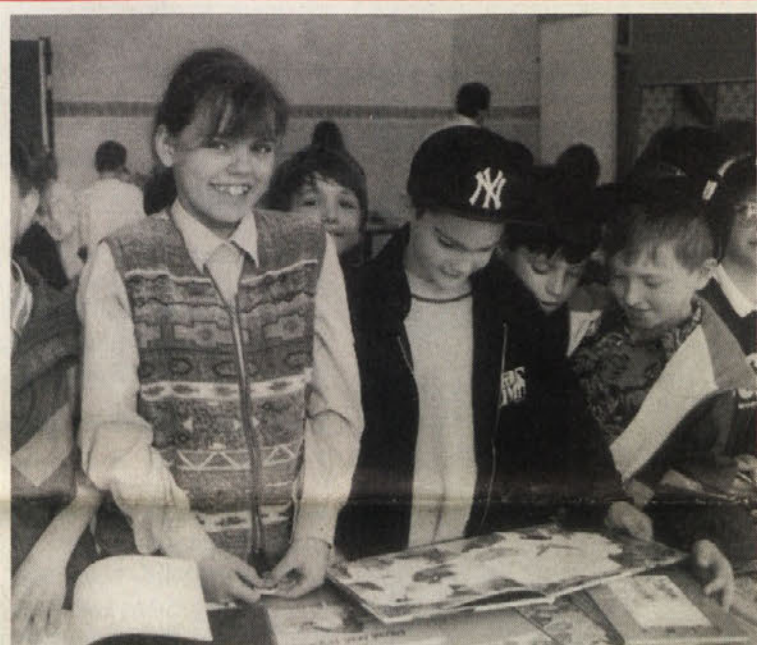
ZSO nasprotuje vsakršnim poskusom reduciranja pluralizma ter zmanjševanja organizacijskih, medijskih, kulturnih in političnih dejavnosti med koroškimi Slovenci. Prav tako bo še naprej odločno nasprotovala poskusom

preštevanja in evidentiranja pripadnikov narodne skupnosti.

Zveza Slovenskih organizacij ponovno poziva Narodni svet koroških Slovencev, da skupno oživimo delujoč in enakopraven koordinacijski odbor, kajti namen političnih in kulturnih organizacij ne sme biti stremenje po nekakšni oblasti znotraj narodne skupnosti, pač pa prizadevanje in boj za ohranitev in razvoj našega jezika in kulture.

Škodovanje vsej narodni skupnosti

Propaganda NSKS, ki že skoraj meji na sovraštvo, bo po mnenju odbornikov Zveze slovenskih organizacij imela hude posledice na podeželju. Oblastni boj znotraj narodne skupnosti, v katerem opažamo veliko mero nestrpnosti in željo po uničenju struktur, ki smo si jih ustvarili v dolgih desetletjih, bo škodoval nam vsem. Odborniki ZSO so ogorčeni nad posredovanjem NSKS pri strankah v Sloveniji, naj bi le-te prisilile ZSO v poenotenje. Tako prisilno poenotenje bi povzročilo skrčenje narodne skupnosti. Tekmovanje, kdo je bolj radikalen Slovenec, bi bilo na Koroškem pogubno.

Nekaj sto dvojezičnih otrok je te dni sodelovalo na sejni slovenske otroške in mladinske knjige »Najboljši prijatelji«, ki je od ponedeljka do srede tega tedna potekal na Pedagoškem inštitutu v Celovcu. Več o uspehi prireditvi v prihodnji številki 5V.

Dežela za proslavo starega kova

Ana Blatnik zahteva slovensko besedo pri proslavi

Razvoj kaže, da bojo na Koroškem tudi 75-letnico plebiscita praznovali po starem kopitu: marš po celovških ulicah in sprehod v lokalnih nošah kot domovinska oblika modne revije. To vsekakor potrjuje izjave Seppa Pruggerja, organizatorja plebiscitne proslave.

Prugger je na občnem zboru koroške Landsmannschaft ob koncu preteklega tedna potrdil, da za slovenščino ni prostora pri teh prireditvah, niti na plakatih ne, kajti »čemu pa naj bi se nekdo iz Heiligenbluta moral srečati s slovenščino«. No, ne glede na najnovejšo zgodovinsko dejstvo, da so bili plebiscitni boji tudi v Heiligenblutu, ta izjava samo potrjuje ideologijo tega gospoda.

Prugger pa seveda ni edini zagovornik »nemške« plebiscitne proslave. Neka na novo ustanovljena »Aksijska skupnost 10. oktober«, vanjo so včlanjeni vsi domovinski prebiski dežele kot so Heimatdienst, Abwehrkämpferbund, Österreichischer Kameradschaftsbund LV Kärnten in Ulrichsberg-

gemeinschaft«, je 1. aprila (!) objavila resolucijo, ki jo je menda 150 delegatov nekega zborovanja naslovilo na deželno vlado. Glavna tarča stopetdesetdelegatsko-resolucijskih napadov je »ein politisches Tanzstück des Nationaldichters Sloweniens, Ivan Cankar«, ki ga bo 10. oktobra uprizorilo Mestno gledališče celovško. In to nalašč »am Kärntner Ehrentag«.

Ivan Cankar in »Ehrentag«

V resoluciji (ki je izjemen dokument ozkosti, netolerance in domovinske samopašnosti) »AG 10.10« zahteva, da dežela ne sme podpreti in financirati »alternativnih oktobrskih prireditev«, ker pač ne trobijo v isti rog kot članice omenjene akcijske skupnosti. Prav tako zahtevajo postavitve spomenika v spomin na dogodke pred 75 leti.

Resolucija in njena vsebina sta zaradi dokazanih nereseničnosti in omenjene ozkosti naleteli na soglasno odklonilno stališče celo v pristojnih nemških koroških medijih.

Ivan Cankar namreč nikoli ni napisal kakšnega političnega ples-

nega komada ali postavil koreografijo zanj, ampak bo plesno gledališče »Ikarus« 10. oktobra v mestnem gledališču izvedlo stvaritev o Ivanu Cankarju kot simbolu Evropejca. Tako intendant mestnega gledališča Dietmar Pfliegerl kot tudi vodja »Ikarusa« Zdravko Haderlap sta ob omejenih trditvah samo majala z glavo. Res, o sancta patriasissima simplicitas – o sveta najbolj domovinska duhovna preproščina!

Ana Blatnik, predsednica DS »Avstrijske narodnosti v SPÖ« pa je izjavila, da se pestrost ne more omejevati samo na noše in je ostro kritizirala dvoličnost za narodnostna vprašanja pristojnega deželnega glavarja Zernatta in organizatorja Seppa Bruggerja. Zernatto je Slovincem obljubil skupno praznovanje brez zaostrovanja, v resnici pa organizator Prugger skuša storiti vse za »praznovanje starega kova«.

Blatnikova je Zernatta pozvala, naj izpolni svojo obljubo, da bo pri proslavi v deželni zboru spregovoril v slovenščini tudi predstavnik Slovencev.

Franc Wakounig

Borci v Vidmu

Ob 50. obletnici osvoboditve izpod nacifašizma je Vseitalijansko združenje antifašističnih borcev (ANPI) preteklo soboto in nedeljo priredilo v Vidmu srečanje borčevskih organizacij sosednjih dežel. Udeležile so se ga delegacije iz Češke, Slovaške, Madžarske, Avstrije, Slovenije, Hrvaške, Nemčije in Italije. Od koroških Slovencev so se srečanja udeležili predsednik Zveze koroških partizanov Janez Wutte-Luc, podpredsednik Peter Kuhar in predsednik ZSO dr. Marjan Sturm. Udeleženci srečanja so sprejeli resolucijo, v kateri opominjajo na grozote nacizma in fašizma ter na zgodovinsko upravičenost antifašističnega odpora. Še posebej so naglasili nujnost borbe proti rasizmu, nacionalizmu in ksenofobiji v sedanjem času ter prizadevanja za sožitje. Srečanje je finansirala italijanska država.

DRUŠTVO VINCENZ RIZZI

Predavanje:

Svet Evrope in varstvo manjšin ter njihovih jezikov
Petek, 7. april, 20.00 Pri Joklnu/Bierjokl
Predava Phillip Blair (Svet Evrope) Vabljeni!

DS Avstrijske narodnosti pri ZL

Pretekli teden sta se srečali delegaciji Delovne skupnosti »Avstrijske narodnosti v SPÖ« in Združene liste socialnih demokratov Slovenije. Blatnikova je predstavila delovanje DS v okviru SPÖ in poudarila, da to stranko podpira večji del koroških Slovencev. DS se zavzema za konstruktivno sožitje v deželi in za pluralizem ter v tem smislu podpira koncept ZSO.

Predsednik ZLSD Kocijančič je predstavil aktualno politično situacijo v Sloveniji. Izrekel se je za tesnejše sodelovanje socialdemokratsko usmerjenih sil v alpe-jadranskem prostoru. Poudaril je, da je ZLSD kot edina slovenska socialdemokratska stranka sprejeta v Socialistično internacionalo. Ana Blatnikova je predsednika ZLSD povabila, naj obiše DS in koroško SPÖ. Ta je povabilo sprejel.

Razgovor Sturm - Einem

Predsednik sosveta za slovensko narodno skupnost dr. Marjan Sturm se je pretekli teden pogovarjal z državnim sekretarjem v uradu zveznega kanclerja dr. Casparjem Einemom. V ospredju je bilo vprašanje zvišanja proračuna za avstrijske manjšine. Na osnovi sklepa parlamentarnega odbora bo delež za slovensko narodno skupnost za leto 1995 znašal med 17,5 in 18 milijoni šilingov. Poleg tega je Sturm postavil vprašanje razširitve radijskih oddaj v okviru ORF, o čemer bo urad zveznega kanclerja pripravil nov predlog, ki ga bo sosvet prejel v obravnavo.

Slovensko prosvetno društvo »Zarja«

vabi na premiero groteskne komedije

ŽARKA PETANA

»Poslednja vojna njegovega veličanstva«

v soboto, 8. aprila 1995,
ob 19.30

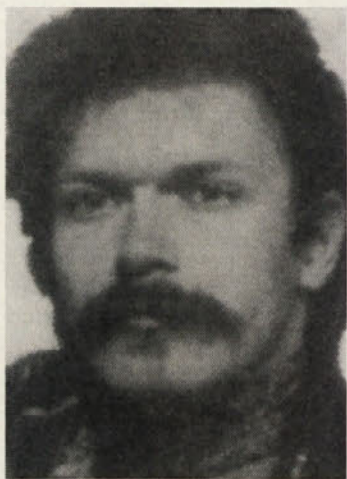
v farni dvorani
v Železni Kapli
Nastopa: Domača
igralska skupina SPD
»Zarja«
Režija: Leopold
Zunder

Dokaj neobičajno je, če se od danes do jutri posloviijo štirje državni ministri. Za avstrijsko vladno koalicijo, ki jo vse od volitev lani jeseni hromijo notranja kriza v vodstvu ljudske stranke, »hofburške« razprtije v zvezi s pristojnostnimi področji v Evropski zvezi ter mučne pogajalske razprave o varčevalnem programu, je odhod finančnega ministra Lacina resen pomenil znak krize.

Ko je takoj za njim napovedal svoj odstop tudi minister za socialne zadeve Hesoun, je postalo očitno, da po klobukih segajo prav tisti socialdemokratski člani vlade, ki so s svojo vlogo ob snovanju represiv-

KOMENTAR

Piše Igor Schellander

taki situaciji – zlasti ko ni videti konca krize v ÖVP – vse drugo kot znak stabilnosti. To bi lahko zase iztržil kajpada spet vodja svobodnjakov Haider, ki ga k uspehom ne vodijo le populizem, temveč v zadnjem času tudi vse bolj šibkosti in napake vladnih strank.

Izbora novih vladnih članov je – sodeč po prvih odzivih – uspel. Vendar bo nova, pomlajena ekipa morala nadaljevati delo stare, kar gotovo ne bo lahko. Dejanski problem socialdemokratov v vladi ni naveličanost nekaterih dolgoletnih ministrov, temveč vsebinska in programska kriza, v katero se je stranka začela pogrezati

Spremembe v vladi

nega paketa novih davčnih in socialnih bremen postali soodgovorni za razdor v SPÖ: sindikati in strankarska baza so bili soočeni z varčevalnim programom, o katerem v bistvu niso mogli kaj dosti soodločiti, njegova vsebina pa je občutno prekoračila njihovo strpnost glede na socialne dimenzije predstavljenih ukrepov. Odstop obeh ministrov lahko tudi pomeni, da sta pod pritiskom razmer (in vladnega partnerja ÖVP) morala zagovarjati politiko in ukrepe, s katerimi se osebno ne moreta več strinjati; tudi notranjestrankska izolacija je lahko postala ključni problem. S tem v zvezi pa se pojavlja nujno vprašanje: zakaj Lacina in Hesoun nista odšla že pred volitvami?

Notranji minister Löschnak se zgledu svojih kolegov

očitno ni hotel več odreči, saj je za govorice o možni zamenjavi poskrbel že pred lanskimi volitvami. S svojimi »zaslugami« si je od vseh ministrov nabral največ negativnih ocen, predvsem na račun izvajanja zakonodaje o tujcih in azilantih ter v zvezi z neuspešnostjo varnostnih sil pri eskalaciji neonacističnega nasilja. Tudi v tem primeru je kancler Vranitzky že lani zamudil priložnost za sestavo novega in agilnega kadra vladnih članov SPÖ. Tako je tvegala skorajšnjo krizo svojega vladnega kabineta, ki jo je bil pod silo razmer prisiljen rešiti v nekaj dneh. Bistveni del vladnega programa – proračun in z njim varčevalni paket – parlament še ni potrdil, odstop oziroma odpoklic kar štirih dolgoletnih ministrov pa jo v

kmalu po odhodu Bruna Kreiskega. V obdobju finančnega menedžerja Vranitzkega je iz »socialistične« postala »socialdemokratska« stranka, njena modernizacija in usmeritev v državno-politično administriranje ter brezzobno ohranjanje socialnih standardov v času gospodarskega blagostanja pa le navidezno vzbujajo vtis uspešnosti. Pred ozadjem gospodarskih in novih socialnih trenj SPÖ brez izrecnega socialdemokratskega profila grozi resna polomija in nadaljnja izguba dolgoletnih volilcev, ki ne pozabljajo nekdanjih (predvolilnih) obljub in ki od socialdemokratske stranke pričakujejo kaj več kot samo administracijo nazadovanja pri nekoč bistvenih socialnih in političnih pridobitvah. ■

PREOBLIKOVANJE VLADE

Novi obrazi socialdemokratov

Zamenjava v socialdemokratskega vladinemu moštvu pretekli teden je bila temeljita. Vlada je bila zamenjana kar v petih resortih, zapustili so jo dolgoletni ministri Lacina (finance), Löschnak (notranje zadeve), Dohnalova (ženske) in Hesoun (sociala). Spremembe v vladi so bile že dalj časa tema političnih ugibanj, tudi resorti so bili bolj ali manj določeni, vprašanje je bilo samo, kdo bo koga in na katerem mestu nasledil. Pa tudi trenutek zamenjave menda ni najbolj ustrezal režijski zamisli kanclerja in predsednika socialdemokratske stranke Vranitzkega.

Novi ministri oz. ministrica in državni sekretar so: Andreas Staribacher finančni minister,

Caspar Einem – notranji minister, Helga Konrad je nasledila Dohnalovo v ministrstvu za ženska vprašanja, Franz Hums je postal minister za socialne zadeve in Karl Schlögl je kot državni sekretar zamenjal Casparja Einema.

Socialdemokrati imajo zamenjavo za sabo, ljudsko stranko pa še čaka. Najverjetneje bo po strankinem zboru in po volitvah novega strankinega predsednika prišlo do rošad. Z Buskom naj bi odšli tudi vsi »stari mački«, na primer zunanji minister Mock.

Zamenjave v vladinem moštvu so opozicijske stranke ostro kritizirale in jo imenovala labodji spev Vranitzkijeve vladavine. F. W.

ZAHTEVA ZELENH IN STOISIČEVE:

Slovenske oddaje zajamčiti z zakonom

Zaradi poskusov določenih slovenskokoških zasebnikov in firm, da bi 50 let po njihovi uvedbi ukinili slovenske oddaje v ORF, Zeleni zahtevajo, da se oddaje v jezikih manjšin zakonsko zasidrajo v programski (Programmauftrag) ORF. Manjšinska zastopnica Zelenih Terezija Stoisič je to zahtevala v torek, 4. aprila in se pri tem sklicevala na že obstoječi predlog Zelenih iz leta 1987, ki pa takrat ni dosegel parlamentarne večine. Zeleni zahtevajo, da mora ORF na področjih Dunaja, Gradišanske, Štajerske in

Koroške skrbeti tudi za oddaje v jezikih manjšin, poleg tega pa morajo biti manjšine zastopane v kuratoriju poslušalcev in gledalcev z enim predstavnikom.

Farbanje ljudi

Zahtevo Zelenih za zakonsko zajamčene manjšinske oddaje v ORF hočejo nesojeni likvidatorji slovenskih radijskih oddaj, to so družabniki radia Korotan, očitno prodati kot svoj uspeh. Kar naenkrat so se prefarbali v najbolj vroče zagovornike slovenskih radijskih oddaj v ORF in skušajo to svojo podporo tem oddajam krčevito dokovati s predlogom Zelenih iz leta 1987, češ da je bil sopodpisnik tudi takratni poslanec Karol Smolle.

Ta preobrat je hudo podoben argumentaciji »držite tatu« ali zahtevi vlomilcev, da so si zaslužili vsaj visoko državno odličje, ker bi brez njihove plodne dejavnosti ne bilo varnostnih ukrepov proti vlomom, tatvinam in drugim »častnim dejanjem«. Ta argumentacija niti ni tako od muh, kaj ne? wafra

SOJENJE NADUNAJU

15 let za neonacistično rovarjenje

Na 15 let zapora je bil pretekli teden zaradi neonacistične dejavnosti obsojen Hans Jörg Schimanek iz nižjeavstrijskega Langenloisa. Schimanek, sin svobodnjaškega deželnega svetnika in vodilni član neonacistične skupine VAPO (Volks-treue außerparlamentarische Opposition) že obsojenega Dunajčana Gottfrieda Küssla in hkrati njegov namestnik (Gau-beauftragter) za Nižjo Avstrijo, je bil obdolžen udejstvovanja v smislu prepovednega paragrafa, ki za neonacistično delovanje

in rasizem predvideva stroge kazni. Sodišče je Schimanku med drugim očitalo, da je na tako imenovanih športno-obrambnih vajah (Wehrsport-übungen) zavajal celo mladoltnike in jih med drugim učil klanja z nožem. Med obravnavo je obtoženec skušal dati vtis, da svoje početje obžaluje,

a zasežena pisma, ki jih je skušal pretihotapiti iz celice, so dokazovala nasprotno.

Visoka kazen, porotniki so se zanj izrekli soglasno, je presenetila, kajti Gottfried Küssel kot vodja VAPO je bil obsojen »le« na enajst let. Schimanek je proti obsodbi najavil priziv. ■

DELOVNA SKUPNOST KOROŠKA 1995

Kaj prispevati k obletnicam v tem letu?

Na izredno dobro obiskani tiskovni konferenci Pri Joklnu so predstavniki Delovne skupnosti Koroška 1995 predstavili svoje ideje za praznovanja v letošnjem letu: 75. obletnica plebiscita, 50 let konca vojne, 40 let državne pogodbe in prvo leto v Evropski uniji.

Predsednik dr. Arthur Roßbacher je menil, da je mladina vse premalo angažirana in poudaril, da ta delovna skupnost nikakor ne želi biti PROTI komurkoli, pač pa ZA, torej naj bi šla razmišljanja v pozitivno smer.

Kot prispevek k praznova-

njem so načrtovane podijske diskusije na zgodovinske in aktualne teme sosedskih odnosov, pogovori s pričami časa, srečanja pevskih zborov in kulturnih skupin obeh deželnih jezikov, srečavanja družin, poziv umetnikom, da sodelujejo s svojimi deli, v vseh točkah pa je pomemben aspekt dialoga med obema narodnostnima skupnostma na Koroškem.

Mag. Peter Kaiser je poudaril, kako pomembno se je učiti iz zgodovine, saj le tako lahko ustvarjamo smernice za bodočnost. Prireditve delovne skup-

nosti »Koroška 1995« ne vidi kot alternativo, pač pa kot dopolnilo k prireditvam v letošnjem letu, ki je polno pomembnih obletnic. Da je letos leto tolerance, je slučaj, ki bistveno podčrtuje namen projektov.

Dr. Marjan Sturm (ZSO) je pozdravil idejo delovne skupnosti, ker je slovenska narodna skupnost v njej zares enakopraven partner in ker ni tabujev v soočanju z zgodovino in aktualno problematiko.

Predsednica Zelenih na Koroškem Karin Prucha je poudarila, da je delovna skupnost

dobrodošla tudi zato, ker dokazuje, da obstaja želja po drugačni Koroški, ki naj bo enotna prav v potrditvi drugačnosti.

V sodelovanju s celovško univerzo pa je že določen datum svečanosti na severni strani ljubeljskega predora, kjer so (tako kot na južni) stale barake podružnice koncentracijskega taborišča Mauthausen. 9. maja bo v Napoleonstadlu razstava o tem taborišču, 10. junija pa bo odkritje spominske plošče na Ljubelju. Istega dne bo večja svečanost na slovenski strani ljubeljskega predora. S. W.

Dr. Arthur Roßbacher

■ Slovenci postali previdni

Spodletel oglejski sporazum med Italijo in Slovenijo, po katerem naj bi Slovenija vrnila del premoženja nekdanjim Italijanom v Slovenskem primorju in Istri, je imel vsaj en pozitiven učinek. Prebivalstvo se je zavedlo nevarnosti razprodaje slovenske zemlje, predvsem tiste ob že tako kratki slovenski obali, verjetno pa tudi v drugih slovenskih turističnih področjih. V okviru redne ankete dnevnika Republika so vprašanci kljub opozorilu, da je sprostitev lastninske zakonodaje pogoj za vstop v Evropsko zvezo, na to vprašanje večinsko odgovorili negativno. Spremembo tozadavnega ustavnega zakona je zavrnilo kar 60 odstotkov anketirancev, samo 26 odstotkov v njem ne vidi nevarnosti, ostali pa so neopredeljeni. »Evropa gor ali dol« je parola večine prebivalstva in pa dejstvo, da so Slovenci v večstoletnem tujem gospodstvu us-

peli ohraniti svojo zemljo, v času svoje prve samostojnosti pa naj bi jo lahkomišelnost napravili. To pa že ne!

■ Na vrhu Drnovšek in Kučan

Na vrhu priljubljenosti slovenskih politikov po marčni anketi spet vodita premier Drnovšek in državni predsednik Milan Kučan. Presenetljivo tretji je predsednik SDSS Janez Janša, sledi mu zunanji minister Zoran Thaler, Lojze Peterle je sedmi, ne repu najbolj priljubljenih pa so Zmago Jelinčič (SNS), ljubljanski župan Dimitrij Rupel in predsednik državnega zbora Jožef Školč.

Drugačna pa je lista najmanj cenjenih politikov. Na njej krepko vodi Lojze Peterle, takoj za njim je Janšev glasnik v parlamentu Ivo Hvalica, na tretjem mestu je prejšnji prvak SDSS Jože Pučnik, na četrtem pa sedanji Janez Janša. Drnovšek in Kučan zasedata sedmo in osmo mesto, na repu najmanj cenjenih pa sta spet Rupel in Školč.

■ Zaupanje v vlado se povečuje

Dokaj ugodni gospodarski rezultati so utrdili zaupanje v slovensko vlado, ki jo vodi premier Drnovšek. V marcu jo je za uspešno ocenilo kar 46,7 odstotka anketirancev, 27,3 pa za neuspešno. To razmerje je bilo še v decembru lanskega leta 41,5 : 29,4 odstotka. Z ozirom na doslej najnižjo mesečno inflacijo v marcu – 0,5 odstotka – se bo zaupanje nedvomno celo okrepilo.

■ Vodijo liberalci, sledijo jim socialdemokrati

Na vprašanje, katero stranko bi volili, so v marcu vprašanci dali veliko prednost Liberalni demokraciji Slovenije. Zanjso se je izjavilo kar 21,5 odstotka, z 10,5 odstotka ji sledi Janševa SDSS, Slovenska ljudska stranka in Združena lista socialdemokratov bi prejeli po 7 odstotkov glasov, zelo slabo pa bi odrezali Slovenski krščanski demokrati s 5,2 odstotka, prag za vstop v parlament pa bi presegla le še Jelinčičeva Slovenska nacionalna stranka, ki bi predvidoma osvojila 3,5 odstotka glasov.

■ 50-letnica zmage 14. maja

Veliko prahu je dvignila predvidena proslava ob 50-letnici zmage nad fašizmom v Ljubljani. Predvsem z desne prihajajo nasprotovanja, češ da zmaga leta 1945 Sloveniji ni prinesla

demokratske ureditve, temveč uvedbo komunistične diktature in da torej Slovenci nimajo kaj praznovati. Precej sporna je tudi vojaška parada slovenske vojske, ob tem pa se je pojavljala dilema, ali je sedanja vojska naslednica partizanskih enot. Parlament je v prejšnjem tednu končno še pravočasno sprejel zakon o popravni krivic žrtvam v povojnem obdobju in tako so se strasti precej umirile. Častni in operativni odbor pripravljata obširno praznovanje zmage, višek pa bo v nedeljo, 14. maja, v Ljubljani s svečanim mimohodom borcev za svobodo, vojaških delegacij držav tedanje protihitlerjevske koalicije in enot sedanje slovenske vojske ter bogatim kulturnim sporedom. V programu proslavljanj je tudi prireditve na kraju zadnje bitke v 2. svetovni vojni na Poljani pri Prevaljah, 10. junija pa bo mednarodna proslava ob osvoboditvi podružnice koncentracijskega taborišča Mauthausen na Ljubelju.

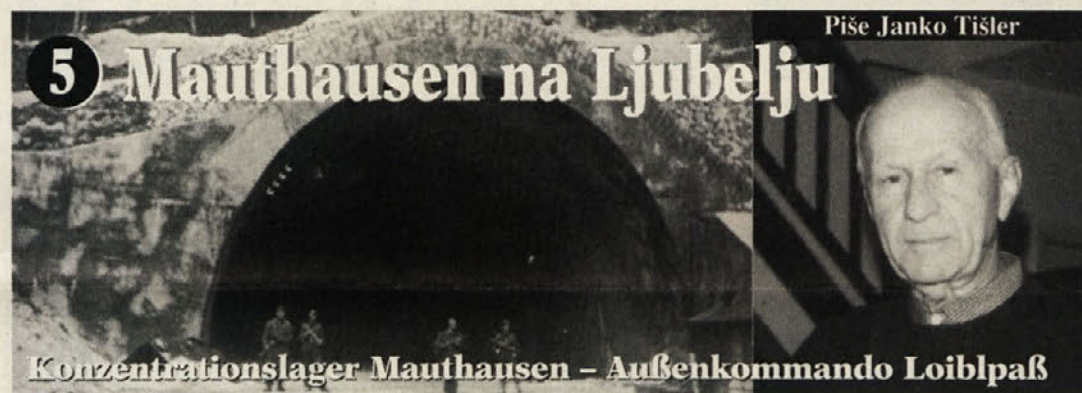
J. R.

Povezovanje elektrike visoke napetosti

Vodstvo vseh elektrarn na Koroškem in Gorenjskem, imenovano »Elektrizitätswerke des Reichsgaues Kärnten«, je bilo v Celovcu. Glavni vodja je bil gradbeni svetnik (Bauart) ing. Tomasch, v Celovec pa je kot svetovalec pritegnil ing. Petra Omana iz Zabnice, ki je bil dober in pošten človek. (Proti koncu vojne ga je »črna roka« doma ubila skozi steklena vrata.)

V začetku 1. 1943 so se začela dela na presekavanju trase in postavljanju električnega voda od Kovorja oz. transformatorske postaje v Tržiču proti Ljubelju. Pred predorom so zgradili transformator. Za vsa ta dela je bil zadolžen Milan Živic iz Ljubljane, ki je stanoval v Žirovnici (od tu je odšel pozimi 1943/44 v partizane in pozneje padel). Z njim je delal tudi elektricar Valentin Avsenek iz Begunj, ki je po njem prevzel vsa dela. Ko so dela leta 1943 potekala še na slovenski strani, mu je Živic pokazal transformator pri predoru in ga ob tem opozoril na domačega vohuna, bivšega jugoslovanskega mornariškega oficirja. V februarju 1944 se je ekipi priključil tudi elektricar Ivan Valant iz Koroške Bele.

Jeseni 1943 so kopali jame za drogeve po koroškem pobočju Ljubelja. Ker je pobočje skalnato, so uporabljali dinamit, drogeve pa so pozneje morali postavljati kaznjenci. Nek slovenski civilni delavec je stavil, da se bo za 100 RM usedel na minirano mesto, a mu nihče ni verjel. Predlagatelj je nanosil precejšen kup smrekovih vej

Konzentrationslager Mauthausen – Außenkommando Loiblpaß

Piše Janko Tišler

ter se usedel nanje, nekdo je prižgal zažigalno vrvico, nakar so se vsi umaknili. Ko je mina eksplodirala, je delavca vrglo nad 2 m visoko, zgodilo pa se mu ni nič. Zaslužil je 100 RM, kar je bilo več kot polovica mesečne plače.

Do konca aprila 1944 bi morala biti končana vsa dela od predora preko ljubeljske preseke do izhoda iz predora na koroški strani in po levi strani Ljubeljske doline do transformatorske postaje na Sapotnici. Toda dela so se zavlekla. Elektrikarji so stanovali in se hranili pri »Nemškem Petru« v Brodeh.

Ker je Avsenek 10. aprila 1944 odšel v partizane, ga je zamenjal Valant. Delavci so ga imenovali »inženir«. Do junija 1944 je bila žica že potegnjena do Sapotnice. Dela so se nadaljevala skozi Podljubelj (Unterloibl) do električne centrale v Borovljah.

Tok visoke napetosti od Tržiča do Borovelj je stekel šele poleti 1944. Vse električne priključke in instalacije v taboriških in okrog njih, kakor tudi v predoru, so izvajali le elektrikarji firme Universale.

V noči s 24. na 25. junij 1944 so partizani minirali Hudičev most (Teufelsbrücke) pod Sapotnico. Pod most jih je pripeljal Avsenek po stezi, ki jo je poznal, ko so na tem delu postavljali drogeve.

Valant je bil povezan s partizanom Jožetom Janom, ki je ob koncu vojne hotel vedeti, kje stojijo bunkerji in kaj bodo esesovci storili s kaznjenci. Ko je Valant opravil popravila na transformatorju pri predoru, je vprašal nekega esesovca, kaj se bo zgodilo z interniranci. Ta mu je odgovoril, da je vojske že skoraj konec, da so Angleži že v Ziljski dolini in da bodo esesovci o tem govorili zvečer. Drugi dan pa ga je obvestil, da so sklenili, da v primeru naloga za likvidacijo internirancev tega ne bodo storili, saj še sami ne vedo, kako se bodo rešili.

Civilno taborišče na slovenski strani

Sredi avgusta 1943 je bilo civilno taborišče na južni strani skoraj končano. Postavljenih je bilo 5 stanovanjskih barak, kuhinjska baraka z jedilnico, dve stranišči, baraka z umivalnico, pralnico in skladiščem za premog, drvarnica in skladiščne barake s kletjo za krompir. Pozneje so nad taboriščem postavili še veliko barakogaražo za tovornjake.

Na delovišču blizu predora so postavili pisarniško barako z drvarnico in straniščem, stanovanjsko barako z drvarnico, v

kateri so stanovali uslužbenke in nekaj kvalificiranih delavcev, barako za žago, barako za zadrževanje ob slabem vremenu oz. v odmoru med delom, pa tudi dolgo barako za delavnice in glavno skladišče.

V Tržiču so leta 1944 postavili še skladišče cementa blizu kurilnice na železniški postaji in pa barako za tovornjake nasproti Dekliškega doma.

Na levi strani blizu predora so zgradili betonarno velikosti 60 x 20 m, kjer so izdelovali kvadrovce za oblaganje sten v predoru, nedaleč od njega pa v treh nadstropjih drobilec kamna višine 28 m. Na obeh straneh predora so postavili še mešalce cementa.

Za vse večje število stanovalcev Ljubelja majhni in razkropljeni vodni izviri niso zadostovali. Zato je firma že jeseni 1943 začela graditi zajetje in urejati strugo Mošenika južno od civilnega taborišča. Betoniranje vodnega zajetja so opravili civilni zidarji, pri vseh drugih grobih delih pa je ponavadi delalo po 30 internirancev. Dela so zaradi visokega snega in mraza trajala precej dolgo in končali so jih šele marca 1944. Vodo so potem z električno črpalno poganjali v vsa taborišča – civilno, koncentracijsko in esesovsko.

Nadzornik vseh civilnih taborišč na Gorenjskem in Koroškem je bil »falirani štu-

dent« Putz, doma iz predmestja Beljaka. Bil je zadolžen tudi za socialna vprašanja. Na Ljubelju je hodil le občasno. Sobo je imel v mali podkletni skladiščni baraki, ki je stala blizu esesovskega taborišča. Kadar je prišel na Ljubelju, mu je morala kuharica Tršinarjeva kuhati posebej.

V sobi je imel radioaparatus. Ko je bila leta 1943 za skladišče nekaj časa zadolžena domačinka Valentina Valjavec, je Putz večkrat kradel hrano in jo pošiljal svojim prijateljem, ponoči pa je vdiral tudi v taboriščno kantino. Bil je član NSDAP.

Vodja civilnega taborišča na slovenski strani ali lagerführer je bil Avstrijec Percht, po poklicu mesar. Vozil se je z motorjem in bil tudi »nabavnik«. Bil je dokaj sposoben in zelo rad je hodil po konjsko meso v Kranj ali pa sicer po meso v Borovlje k Antonitschu, kjer je bila med vojno gostilna in mesarija. Pogosto je odhajal tudi v Celovec. Od kuharice Tršinarjeve je večkrat zahteval, da mu za jed kot poslastico pripravi drobovino ali pa kostni mozeg. Pred tem je bil nekaj časa šef taborišča na Zalem rovtu v Tržiču. Baje je bil član NSDAP.

Pomočnik vodje in hkrati zadolžen za evidenco delavcev, na osnovi katere so pripravljali hrano, je bil Tirolec Granigg, član NSDAP. Po odhodu Perchta, poleti 1944, je postal šef civilnega taborišča. S šefom policije, ki je imela barake pod kuhinjo, se ni razumel.

V pisarni pri lagerführerju je v letu 1943 delal Kamničan Franc Bevk, v letu 1944 pa Jeseničanka Jelena Vilman, vse do oktobra 1944, ko je bila aretirana zaradi zveze s partizani in poslana v begunjske zapore, od tam pa na delo v Salzburg. *Se nadaljuje*

ROŽANSKI IZOBRAŽEVALNI TEDEN

Dvojezični zbor v Šentjanžu

V programu letošnjega Rožanskega izobraževalnega tedna oz. kulturne vigredi je v obnovljenem kulturnem centru v Šentjanžu preteklo soboto, 1. aprila, nastopil dvojezični zbor pedagoške akademije, ki ga vodi učitelj Edi Oraže. Dvorana je bila nabito polna, pojoči učitelji in učiteljice ter študenti so pretežno mladostno in mladinsko publiko pov-

sem navdušili. Primerno geslu »Pesmi narodov« so po uvodni slovenski »Tam čier teče bistra Zilja« in ponarodeli nemški iz Štajerske peli afriške svobodljubne, delavske in duhovne, romsko, ameriške, angleške ter seveda slovenske in nemške. Z vmesnimi vložki pa so pri občinstvu poskrbeli za smeh in razvedrilo. **F. W.**

Dan domačih jedi

Pri Knaberlnu so kuharice navdušile z domačimi jedmi od čisa-že pa do masovnjaka.

Okraski iz gline

Škofičani so si za program, s katerim se vključujejo v Rožanski izobraževalni teden, izbrali umetno brkljanje. Vsako leto se zberejo v dvorani nad posojilnico in spoznajo nove tehnike in materiale. Letos je kakih 15 mladih in malo starejših izdelova-

lo okraske iz gline, vodila pa jih je Miklova Zalka Steiner. Vsa stvar pa še ni končana, izdelke je treba še glazirati in jih potem žgati v peči. Torej se bo škofiškimi umetnikom in umetnicam izobraževalni teden še malo raztegnil. Le da bodo okraske lepi! **J. R.**

Tako se je imenoval letošnji 20. rožanski izobraževalni teden. Res je, da je bil ta naslov primeren, saj je ustrezal programu, ki so ga kulturna društva v Rožu ponudila občinstvu. Največ je bilo koncertov, nekaj gledaliških predstav, bore malo pa predavanj. Manjkalo je pravzaprav izo-

KOMENTAR

Piše dr. Janko Malle

Čeprav je res in hkrati razveseljivo, da so bile letošnje prireditve v okviru rožanske kulturne vigredi kar dobro obiskane, ne moremo mimo dej-

izobraževalne tedne, pa nam bo to morda mogoče v prihodnje, če bomo vedeli, kaj hočemo.

Letos so se nam (in se še) naravnost ponujala vprašanja iz polpretekle zgodovine (75 let plebiscita, 50 let zmage nad fašizmom, 40 let avstrijske državne pogodbe), pa jih do- slej nismo znali vključiti v

Rožanska kulturna vigred

brazjevanje. In prav zaradi tega, ker se v društvih izobraževanju ne posveča dovolj pozornosti, je bil pred dvajsetimi leti rožanski izobraževalni teden tudi ustanovljen.

Resnici na ljubo je treba poudariti, da interes za izobraževanje pojema, v društvih pravijo, da pač ni pravega zanimanja. In ljudem je pač treba nuditi tisto, kar jih zanima. Če pa je res tako, izobraževalnih tednov ne potrebujemo. Siceršnje kulturne ponudbe pa se vrstijo med letom, tako da jih z njimi ni treba »reševati«.

stva, da se za izobraževanje stori premalo. Verjetno bi bilo potrebno nekoliko več pestrih in zanimivih ponudb, nekoliko več domiselnosti, predvsem pa zbujanja radovednosti in pripravljenosti za izobraževanje. To vprašanje je podobno zbujanju interesa za branje knjig. Če ne eno ne drugo ne bo več kaj veljalo, se bo kulturnemu obzorju koroških Slovencev slabo pisalo.

Torej pogovarjamo se o teh zadevah! Če nam že v zadnjih letih ni uspelo pripraviti vsebinsko kolikor toliko usklajenih programov za rožanske

programe. Ali pa smo preveč zaposleni z jalovimi notranje-manjšinskimi polemikami?

Kakorkoli že, v kulturnem življenju imamo vse možnosti, da z izobraževanjem širimo in razvijamo kulturne zvrsti med koroškimi Slovenci. Z domnevo seveda, da bo želja po znanju naraščala.

Če bi se za prihodnji rožanski izobraževalni teden lahko z vsemi društvi pogovorili, kje jih v tem pogledu najbolj čelvelj žuli, bi se vsaj približali osnovnim zamislim za pridobivanje čim več znanja v kulturi.

V SREDIŠČU ŽIVLJENJA

Dvojezični praznik ljudske šole

»Moja domovina si tudi ti — meine Heimat bist auch du«; to je bil moto velike prireditve v Mladinskem domu, kamor so vabili učitelji in učenci Javne dvojezične ljudske šole v Celovcu. Cela vrsta imenitnih gostov, staršev in drugih obiskovalcev je bila zelo in tudi prijetno presenečena, česa je zmožen tak drobiž: prireditev je bila brezhubno izpeljana, tre-me ravno toliko, da je še poudarila svečanost trenutka, dobesedno »užgal« pa je musical po tekstu letos umrle mladinske pisateljice in pesnice Mire Lobe »Das kleine Ich-bin-ich«.

Ravnateljica šole Brigita Hambrusch je v svojih pozdravnih besedah naštel za najšolske aktivnosti učencev. O svojem delu so posneli tudi videofilm, ki so ga obiskovalci lahko videli v preddverju Mladinskega doma, dvorano pa je krasila razstava likovnih izdelkov. Navezali so tudi stike z šolo v italijanskem jeziku v Luciji pri Portorožu, saj je spoznavanje drugih del vzgoje k sožitju in toleranci.

Na prireditvi so se zvrstile pesmice, recitacije in branja spisov, v katerih so učenci premišljevali o svojem lastnem odnosu do tistih, ki se nam zdijo malce drugačni kot se nam zdi, da bi morali biti.

V tem smislu je bila zgodba malega »Jaz-sem-jaza« kot naročena: tistega, ki ima dovolj samozavesti, da sprejme sebe takega, kakršen je, bodo sprejeli tudi drugi z veliko večjo samoumevnostjo. Vsi smo drugačni, to pa je tisto, kar nas druži. Naučiti se spoznavati in sprejemati, postati v svojih gledanjih širok, je osnova za mir,

Ravnateljica Brigita Hambrusch

najprej v ožji družbi in kot prispevek k miru na vsem svetu. Letošnje leto tolerance je bilo sicer povod tega projekta, a ta tematika je aktualna vedno, je poudarila dir. Hambruscheva. »V vsakdanjem, samoumevnem občevanju v dveh in več jezikih doživljajo naši otroci, da je sožitje obeh narodnostnih skupnosti lahko brez problemov,« je dejala in se na koncu zahvalila vsem, ki so tako nese-

poslikali sceno (kar je zahtevalo kar precej ur, zato pa je rezultat silno simpatičen), Breda Varlova je prispevala kostume, glasba pa je delo učitelja Vavtija. Prireditve so obiskali tudi učitelji in učenci Mohorjeve ljudske šole ter učenci iz Šentvida ob Glini, kamor nameravajo celovški otroci kaj kmalu na obisk.

Ob vsej pridnosti učencev pa velja pohvaliti in še posebej zahvala učiteljskemu zboru Javne dvojezične ljudske šole. Avstrijci so slišali za to šolo v ozadju bombnega atentata v Celovcu, saj je bila prav njej namenjena bomba, ki je policistu Kelzu odtrgala obe roki. Ne starši in ne učitelji se niso dali ustrahovati. Čeprav ta projekt ni bil izpeljan zaradi vsega tega, je pa kljub temu najboljši odgovor vsem mračnjakim, nestrpnim in ubijalskim silam v naši

Učenci so odlično izvedli musical Mali - jaz - sem - jaz

bično pomagali, da so opravili tako veliko nalogo, ki so si jo zastavili.

Iz Slovenije je prišla pevka Simona Weiss in zapela skupaj z otroki. Očarala je mlade, še bolj pa malo starejše letnike.

Otroci so z navdušenjem

deželi. Otroci živijo svoje samoumevno (dvojezično) življenje, polno zaupanja in radosti. Učitelji šole so jim v tem smislu zgled in opora, otroci pa so zgled njim in nam vsem, saj nas vsak dan sproti učijo optimizma. **Sonja Wakounig**

SOLIDARNOST Z NIKARAGVO

Ernesto Cardenal v Celovcu

Večletna solidarnost z Nikaragvo in njenim prehodom v demokracijo je svoj višek dosegla pretekli petek, ko je prvi sandinistični minister za pouk, duhovnik in pisatelj ter začetnik opismenjevalne kampanje Ernesto Cardenal ob koncertu bral v Celovcu.

Avla univerze je bila primeren kraj tega enkratnega dogodka in srečanja, kajti v sedemdesetih letih so bili prav študentje med tistimi, ki so Evropo in tudi Avstrijo senzibilizirali za osvobodilni boj sandinistov proti koruptnemu samodržnemu sistemu diktatorja Somoze in njegove armade. In prav Ernesto Cardenal je s svojimi pesmimi in duhovnimi pesnitvami, s svojo humanostjo in spiritualnostjo privabljal in prepričeval ljudi po

Prijatelja Janko Messner in Ernesto Cardenal

svetu, da so podprli novo pot v osvobodjeni Nikaragvi. Isti Ernesto Cardenal je bil tudi med prvimi, ki so kritično dvignili svoj glas proti izprijenosti novih oblastnikov in njihovih klik. Ostal

je zvest idealom revolucije in je zato kot minister za izobraževanje odstopil in se posvetil delu z najšibkejšimi v družbi: otroki, mladino in ubogimi ter brezpravnimi.

Cardenal, rojen leta 1925, je kot duhovnik in redovnik že pred revolucijo deloval na socialnem in duhovnem področju v kraju Solentiname. Leta 1977 se je pridružil sandinistom in po prevzemu oblasti leta 1979 postal minister za pouk in izobraževanje. V tej funkciji je sprožil alfabizacijsko kampanjo. Zaradi svojega političnega angažmaja in predvsem zaradi živete teologije osvoboditve je prišel v hud spor z Vatikanom, ki ga je nato odvezal od duhovniške službe.

Cardenal pa se še naprej čuti duhovnika, ta čas se prizadeva za projekt »Hiša treh svetov«, ki naj otrokom iz najnižjih slojev omogoči temeljito izobrazbo. Široke množice južno in srednjeameriških držav ne tare

le materialna revščina, ampak tudi pomanjkanje kulturnih in duševnih dobrin, med drugim vsake zavesti in identitete. Tem narodom so Španci in Portugalci vzeli zgodovino in identiteto. Sedaj jo v najtežjih razmerah odkrivajo pod ruševinami zgodovine in nasilja menjajočih se diktatur. Osebnosti kot je Cardenal so jim pri tem v veliko oporo in pomoč.

Na celovški univerzi je Cardenal bral iz svojih najnovejših del »Cantico cosmico« (Spev stvarstvu) in »Como un telescopio en la noche«. Pesmi je mojstrsko prevedel Klaus Götte. Skupina »Grupo sal« pa je doživeto igrala revolucionarne in solidarnostne pesmi južnoameriških narodov, med njimi tudi Indijancev.

V drugem delu večera pa so brali iz svojih del Janko Messner, Cvetka Lipuš, Maria Zenkl in Ingram Hartinger.

F. W.

Že petnajstič je mladinski kulturni festival Kontaktna leča poživil celovško kulturno dogajanje. Tako dolga tradicija prireditve, ki jo vsako leto pripravlja drug komite, potrjuje, da se tudi dijaki lahko navdušijo za neko idejo in so se za njeno uresničitev pripravljali tudi potruditi in žrtvovati precej prostega časa.

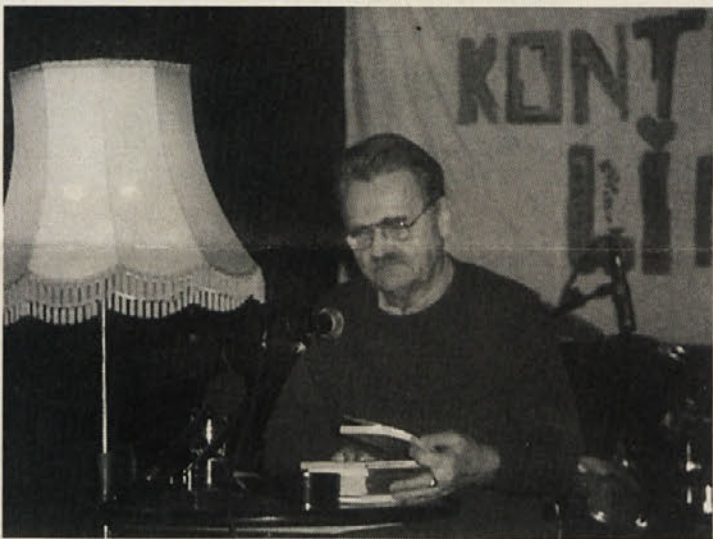
Nekdaj so Kontaktna leča prirejali dijaki Zvezne gimnazije za Slovence skupaj z dijaki drugih celovških šol, toda očitno je tem drugim dijakom upadlo zanimanje za prirejanje takšnega festivala. Kljub temu pa so prireditelji ostali zvesti ideji Kontaktna leča, da naj bi namreč razvijala medsebojno razumevanje in sožitje med mladimi obeh koroških narodnih skupnosti. Med gledalci pa nikakor niso bili le dijaki slovenske gimnazije.

Škoda, da letošnje Kontaktna leča niso mogli prirediti v prostorih ZG in ZRG za Slovence, saj je tamkajšna avla zelo primerna za takšne prireditve. Ko se je ta naša gimnazija preselila v poslopje na Janežičevem trgu, je bilo celo izrecno rečeno, da naj bi bilo mogoče avlo uporabljati tudi za koncerte in podobno. V KULTU, celovškem lokalu, ki je letos dal mladinskemu festivalu svoje prostore, je bilo obiskovalcem Kontaktna leča od časa do časa kar tesno. Bilo bi razveseljivo, če bi se Kontaktna leča lahko vrnila v stavbo slovenske gimnazije, saj bi bilo tam tako za obiskovalce kot tudi za nastopajoče precej več prostora, povrhu pa bi bili prireditelji tako rekoč »na svojem«.

Letošnji koncert se je začel z nastopom slovenskega kantavtorja Janija Kovačiča. Žal so ta koncert na plakatih pomotoma napovedali kot branje. To je verjetno vzrok za presenetljivo majhno število poslušalcev. Tega si Kovačič res ni zaslužil, saj je na simpatičen način predstavil svoj program pesmi

KONTAKTNA LEČA '95

Za vsakega nekaj

H. C. Artmann je k svojemu branju pritegnil številne poslušalce

Toma Waitsa, prevedenih v slovenščino.

Branje H. C. Artmanna pa je pritegnilo veliko število poslušalcev, in ne le mladih. Slavni avstrijski pesnik je na gledalce deloval kot magnet in jih tudi ni razočaral. Motilo pa je, kot pri nekaterih drugih programskih točkah, slabo ozvočenje. Prihodnji prireditelji zagotovo ne bodo več najeli istega tonskega tehnika, saj je nastal vtis, da se ne znajde pri svojih napravah.

Ostali ponedeljkov večer je bil v znamenju jazza. Skupini SM z Dunaja in Post The Bloom iz Heidelberga sta s svojim funkom zares vžgali in pokazali, da jazz ni samo glasba za poduhovljene posebneže, temveč lahko navduši tudi zelo mlade poslušalce, celo takšne, ki imajo sicer raje drugačno glasbo, na primer heavy metal ali grunge.

Igra »Napravite mi zanj krsto« KUD-a France Prešeren iz Ljubljane, ki je bila na sporedu v torek, je bila brez pretiravanja eden od viškov letošnje Kontaktna leča. Nekateri gledalci so se spočetka kar malo ustrašili, ko so ugotovili, da gre

za igro z lutkami, toda ta je bila posebne vrste. Podnaslov »tragična komedija« je kar se da primeren, zgodba o gostilničarju, ki vsevprek mori ljudi in celo hudiče in ki na koncu sam pristane v objemu »mrzle Matilde«, pa je privlačna na povsem svoj način. Igra je zelo nasilna, a vendar smešna. Gostilničar – množični morilec je hinavski in zvijačen človek. S sladkimi besedami svoje žrtve privabi, nato pa jih hladnokrvno ubije. Odlična je tudi glasbena spremljava v melanholičnimi zvoki harmonike.

Koncerti tega večera so bili v znamenju različnih narodnosti. Skupina gradiščanskih Hrvatov Mir je bila pri Kontaktni leči morda nekoliko deplasirana, saj poslušalci niso prav vedeli, kaj naj počnejo z njihovo glasbo, popevkami v hrvaškem jeziku.

Zato pa je občinstvo toliko bolj navdušila skupina Šukar iz Slovenije, ki je predstavila tradicionalno »cigansko« glasbo. Ta koncert je pokazal, da lahko tudi folklor navduši mladino. Večer sta zaključili nemško-avstrijska avantgardna skupina Wide Scope, ki igra mešanico

folka, rocka in orientalske glasbe.

Zadnji večer letošnje Kontaktna leča se je začel z nekoliko nenavadnim branjem. Gledališka skupina Maren Rehman je brala igro »Kap der guten Hoffnung« celovškega avtorja Georga Trattniga, ki se prireditve ni mogel udeležiti, ker je bil v bolnici. Branje je bilo začinjeno z zanimivimi zvočnimi in svetlobnimi efekti, ki so ustvarili vzdušje, dvignjeno nad resničnost.

Kontaktna leča je izzvenela s t. i. grunge in independent glasbo skupin Azid, Benzol, Tieflader in Rise. Ta koncertni večer je navdušil seveda predvsem mlade, saj je takšna glasba ponavadi zelo glasna. To pa ni primerno za vsakogar. Letošnji mladinski kulturni festival se je končal torej z žurom za tiste, ki imajo neobčutljiva ušesa.

Geslo letošnje Kontaktna leča bi lahko bilo »za vsakega

nekaj«. Organizacijski komite je pripravil zares zelo pisan in zanimiv spored in dokazal, da Kontaktna leča še ni mrtva, čeprav se je v minulih letih večkrat zdelo tako.

Obisk je bil kar zadovoljiv, čeprav bi si nekatere točke, zlasti koncert Janija Kovačiča in igra KUD-a France Prešeren, zaslužile več občinstva.

Motile so le precejšnje zamude in nezadovoljivo ozvočenje, za oboje pa je bil kriv tonski tehnik.

Upajmo, da se bodo tudi v prihodnjem šolskem letu dijaki slovenske gimnazije (morda pa tudi dijaki drugih šol?) spet opogumili in priredili Kontaktno lečo. Seveda je za organizacijo takšne prireditve potrebno mnogo časa in truda, pa tudi finančno tveganje ni majhno. Kljub temu pa bi celovški pomladi nekaj manjkalo, če Kontaktna leča ne bi bilo več.

Tanja Domej

Žarko Petan in njegovi aforizmi

V ponedeljek zvečer je Žarko Petan – po napornem poslovnem obisku na Koroškem, kjer se je v vlogi generalnega direktorja RTV Slovenija srečal s funkcionarji ORF in razčistil nekaj nejasnosti, nadalje pa se sestal tudi z nekaterimi koroškimi politikami – v dvorani ORF teatra bral svoje aforizme. Pred dobro zasede-

no dvorano je bral v obeh jezikih; v nemščini iz izdaj graške založbe Styria. Petan se je na tem literarnem večeru predstavil tudi kot pesnik in pisec proze, v pogovoru z moderatorjema večera Horstom Ogrisom in Fredom Dickermannom pa je prišel do izraza njegov širok življenjski umetniški opus.

PRIREDITVE

SOBOTA, 8. 4.

- KOSTANJE, v Drabosnjakovem domu — KIS
9.00 – 16.00 Pravilno izsekavanje in nega gozda; teorija v Drabosnjakovem domu, praksa pri družini Dragaschnig; tečaj vodita inž. Moser in dipl. inž. Kröpfel, strokovnjaka z Osoj.
- RADIŠE, v kulturnem domu – SPD »Radiše«
19.30 Peter Turrini: »Ta nori dan«; premiera. Igra domača igralska skupina.
- ŽELEZNA KAPLA, v farni dvorani – SPD »Zarja«
19.30 Žarko Petan: »Poslednja vojna njegovega veličanstva«, groteskna komedija; igra igralska skupina SPD »Zarja«, režija Poldej Zunder
- ŠPITAL ob Dravi, Handelskammer – ORF
20.00 Koroški zbori pojejo za živeto sosedstvo
- ŠENTJAKOB, v Regionalnem centru – Katoliška prosveta
20.00 Predavanje z diapozitivi Jurija Bucha na besedilo Krassimira Dimova »Bolgarija — križev pot slovanskega naroda«

TOREK, 11. 4.

- DUNAJ, v gledališču Odeon – KKZ
20.00 »Ratvale bijava« (Krvava svatba); igra romsko gledališče »Pralipe«. Prijave na KKZ do 10. 4., tel 0463/51 62 43.

TOREK, 18. 4.

- TINJE, v Domu
19.00 »S plesom v pomlad«, plesni tečaj z Gregorjem Krištofom
- TINJE, v Domu
19.30 Odprije razstave del Garya Bukovnika iz New Yorka

SREDA, 19. 4.

- PLIBERK, v kletni dvorani Posojilnice – SPD »Edinost« in Društvo slovenskih pisateljev v Avstriji
20.30 Literarni večer z domačimi avtorji; brali bodo Herman Germ, Anita Hudl, Gustav Januš, Lenčka Kupper, Nežka Lubas, Kati Marketz, Janko Messner in Kristijan Močilnik. S kitaro spremlja Janez Gregorič.

TOREK, 25. 4.

- TINJE, v Domu
19.30 Literarno srečanje v Tinjah: Aleksander Peršolja: Stih s Krasa; vodi Horst Ogris, ORF

ČETRTEK, 27. 4.

Ogled opere »Turandot« v Ljubljani; prijave na Dom v Tinjah

23. GLOBAŠKI KULTURNI TEDEN

PETEK, 7. 4.

- 20.00 v restavraciji Juenna: Podijska diskusija Kanalizacija – razmisliti ali občane finančno obremeniti. Diskutirajo: dr. Elisabeth Sickl, dr. Hans Berghold, Ingrid Zablatnik, mag. Raimund Grilc, Andrej Wakounig, Paul Robnig. Vodi Bernard Sadovnik.

NEDELJA, 9. 4.

- 14.30 v farni dvorani v Globasnici: Zaključek 23. globaškega kulturnega tedna, premiera igre: »Čevljar baron«. Nastopajo igralci SPD »Edinost« iz Štebna, režija Alojz Gregorič.

Podelitev častnega članstva zaslužnim članom SKD Globasnica

DOBER DAN, KOROŠKA

Tour kviz z velikim odzivom

Korošci, kot kaže, radi gledajo čez gore, ki jih obdajajo. In prav tako radi gledajo slovensko televizijsko oddajo »Dober dan, Koroška« celo na Hrvaškem, v Furlaniji in Sloveniji, da o nemško govorečih sodeželanah ne govorimo. O tem priča odziv na turistični kviz, s katerim začne slovenski spored Avstrijske radiotelevizije svojo rajžo po sosednjih deželah. Po Hrvaškem, Sloveniji, Južni Tirolski, Štajerskem, Salzburškem in po domačih krajih bomo lahko spremljali v naslednjih tednih s kamero opremljene televizije. In če se boste odločili za sodelovanje, boste morda imeli srečo pri nagradnem žrebanju za celoletenske polpenzione v turističnih biserih sosedstva.

Kmečka izobraževalna skupnost (KIS)

vabi na

PRAKTIČNI TEČAJ

PRAVILNO IZSEKAVANJE IN NEGA GOZDA

Sobota, 8. april, 9.00,

pri družini Dragaschnig, Kostanje/Köstenberg

Tečaj vodita dva strokovnjaka z Osoj (Forstliche Ausbildungsstätte Ossiach). Prireditve podpira Posojilnica-Bank/Zadruga-market

ORF • KÄRNTNER SÄNGERBUND • KÄRNTNER ARBEITER-SÄNGERBUND • KÄRNTNER BILDUNGSWERK • SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA • KRŠČANSKA KULTURNA ZVEZA • BIRO ZA NARODNO SKUPNOST DEŽELNE VLADE • KULTURNI URAD MESTA ŠPITAL IN DEŽELA KOROŠKA

vabijo na koncert

Koroški zbori pojejo za živeto sosedstvo

v soboto, 8. aprila 1995, ob 20.00
v Handelskammer (trgovska zbornica)
v Špitalu ob Dravi

Sodelujejo: Grenzlandchor Arnoldstein • Carinthia Chor Millstatt • MePZ Podjuna iz Pliberka • Chor des BORG Špital • Instrumentalmusik der Musikschule Spittal - Collegio per sonare • Die fünf Gailtaler • Terzett Grafenstein
Povezava: Danica Uršič in Hubert Repnig

Jezikovne počitnice 1995

od nedelje, 9., do sobote, 29. julija 1995
v osnovni šoli Grm v Novem mestu

Jezikovne počitnice so namenjene mladim
od 10. do 16. leta.
Cena: 4500 šilingov

V ceno je vključeno:

- tri ure pouka dnevno (razen ob sobotah in nedeljah)
- skrbno izdelan učni program, prikrojen potrebam otrok
- polna integracija v vestno izbrani družini z otroki v isti starosti
- ves čas tečaja oskrba in pomoč našega spremljevalca
- spoznavanje dežele in ljudi na kratkih izletih
- možnost za šport in razvedrilo, srečanja z mladimi
- prevoz v Novo mesto in nazaj

Prijave sprejema Krščanska kulturna zveza,
10. Oktober Str. 25/III, 9020 Celovec, tel. 0 46 3/51 62 43

SEMINAR

Inštitut za šolsko pedagogiko celovške univerze in zvezni pedagoški inštitut prireja skupno intenzivni seminar za dvojezične učiteljice in učitelje na temo »Dvojezično alfabetiziranje in dvojezična vzgoja. Referentki: dr. Monika Nehr in dr. Edeltraud Karavoli iz Berlina
Kraj: Fernstudieninstitut (IFF), Sterneckstraße 15, Celovec, v avli
Čas: Od ponedeljka, 24. 4., do sobote, 29. 4. 1995, od 14. do 18. ure
Če je le mogoče, se prijavite pri dr. Vladimirju Wakounigu, Institut für Schulpädagogik, Universität Klagenfurt-Celovec, A-9022 ali pa telefonsko 0463-2700/558 oz. 563.

SPD RADIŠE

vabi na premiero

Peter Turrini

Ta nori dan

(Der tollste Tag)

Kraj: v kulturnem domu na Radišah

Čas: v soboto, 8. aprila 1995 19.30

Režija: Nuži Wieser

Nastopa domača igralska skupina

SLOVENSKI VESTNIK

Uredništvo

Tarviser Straße 16
9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija
tel. 0 46 3/51 43 00-30, 33, 34 in 40
faks 0 46 3/51 43 00 71.

Usmerjenost lista

seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

Uredniki

Jože Rovšek, Sonja Wakounig,
Franc Wakounig

Izdajatelj in založnik:

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser Str. 16
9020 Celovec/Klagenfurt
tel. 0 46 3/51 43 00, faks 0 46 3/51 43 00 71

Tisk

Založniška in tiskarska družba z o. j.
Drava, Tarviser Straße 16
9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija
tel. 0 46 3/50 5 66, faks 0 46 3/51 43 00 71

Radio Koroška

SLOVENSKE ODDAJE

Četrtek, 6. 4.

18.10 Rož – Podjuna – Zilja

Petek, 7. 4.

18.10 Kulturna obzorja

Sobota, 8. 4.

18.10 Od pesmi do pesmi – od srca do srca

20.05-22.00 »Gemeinsam – Skupaj« – Kärntner Chöre singen für gelebte Nachbarschaft. (Neposreden prenos iz Spittala).

Nedelja, 9. 4.

6.30 Dobro jutro na Koroškem – Duhovna misel (šolske sestre)

18.10 Dogodki in odmevi

Ponedeljek, 10. 4.

18.10 Vsakdanja dvojezičnost v formalnih enojezičnih okovih.

Torek, 11. 4.

18.10 Partnerski magazin.

Sreda, 12. 4.

18.10 Društva se predstavljajo
21.04 22.00 Z glasbo v pomlad.

Dober dan, Koroška

NEDELJA, 9. 4.

13:30 ORF 2

PONEDELJEK, 10. 4.

16:20 TV SLO 1

PREDVIDENA VSEBINA

■ »Moja domovina si tudi ti«: Očarljiv projekt javne dvojezične ljudske šole v letu tolerance.

■ »Skupno-Gemeinsam«: Koroški zbori v Spittalu za dobro sosedstvo v deželi.

■ Ko postane brana beseda užitek: Sejem slovenske otroške in mladinske knjige.

■ Turno smučanje: poleg izkušenj je v prvi vrsti potrebna primerna oprema.

■ Z obiskom nikaragvanskega pesnika, pisatelja, duhovnika in svetovljana Ernesta Cardenala so se besede o »Koroški solidarnosti z Nikaragvo« ponovno napolnile z življenjem.

■ Sele: Mnogo potreb in tesno odmerjena sredstva narekujejo tehtno preučevanje komunalnih projektov.

ZDRAVNIK SPLOŠNE PRAKSE

dr. Franc Wutti

v Borovljah, Dollichgasse 5, sporoča, da med

10. in 12. aprilom ne ordinira

Naš vrt - del narave

Kaj delamo aprila?

Kaže, da nas hoče letošnje pomladansko vreme spomniti na to, da za uspešno vrtnarjenje ni pomembno le znanje, ampak tudi razsodnost, ki ji navadno rečemo zdrava kmečka pamet. Samo slepo ravnanje po zapisanih navodilih ne more zagotoviti uspeha. Vrtnar ga mora dopolnjevati s svojimi izkušnjami in, če se je odločil za naravni vrt, še s poslušanjem naravo. Naravni vrt je živa, dinamična enota z značilno oblikovanostjo tal, z značilno prstjo, z rastlinami in živalmi, s svojo mikroklimo in z vrtnarjem, ki ga po svoje oblikuje in ureja.

Kakšen je naravni vrt?

Naravni vrt se od klasičnega že na videz močno razlikuje. V njem vlada naravni red, ki mu »po starem« vzgojeni vrtnarji pravijo »nered«. V naravnem vrtu ni pretiranega nasilnega ločevanja rastlin. Ker se zgledujemo v naravi, dovolimo, da rastejo rastline v mešanih družbah, v katerih se dobro počutijo. V njem ne rastejo samo take rastline, ki jih vanj zasadimo za okras, in take, ki bodo končale v loncih, ampak tudi take, ki so tam za dobro počutje žuželk in drugih živali, brez katerih naš vrt ni popolna naravna enota.

Travnate površine v njem niso sterilne, na kratko postrizene, umetne zelene pregrege, kakor v klasičnih angleških parkih. Med travo pustimo živeti in cveteti tudi travniške cvetice, zato ne kosimo trave kot obsejdeni vsakih štirinajst dni.

Prst med gojenimi rastlinami pokrijemo s suho travo, z listjem ali z drobljeno drevesno skorjo (zlasti okrog vrtnic). Tako dosežemo, da sta vlaga in temperatura prsti vedno bolj ali manj enaka in da se mikroskopsko majhna bitja v zgornjih plasteh žive prsti dobro počutijo. Od njih je namreč močno odvisna rodovitnost prsti.

Če ste se odločili za naravno vrtnarjenje, vam bodo morda

»po starem« vzgojeni sosedje nekaj časa očitali nemarnost. Ne ustrašite se! Vsaka novost zadene na kritiko tistih, ki je ne razumejo. Vaš vrt je vaše zrcalo. Jasno kaže, ali naravo cenite ali pa jo samo izkoriščate. Kako se odločite, je odvisno tudi od vaše vesti.

Zdaj nas čaka veliko dela!

V aprilu nas letos čaka veliko dela. Saj veste, narava bo pohitela in hitro opravila vse za nazaj. Tudi mi bomo morali nadomestiti vse, česar nismo mogli opraviti v marcu.

Mogoče pa vam je vendar že uspelo posejati solato in redkvice in posaditi čebulo, šaloto in grah. Sicer poskusite to opraviti čimprej. Rastline, ki

ste jih posejali v zaboječek, da boste imeli domače sadike, rastejo bolj ali manj nemoteno. Vendar je letos zaradi nizkih temperatur posebej pomembno, da jih, preden jih boste presadili na vrt, utrdite tako, da jih še v zaboječkih postavite za nekaj dni v hladnejši, vendar dovolj svetel prostor. Čez nekaj dni jih postavite lahko ven, nekam ob steno hiše in jih šele potem presadite na prosto. S tem boste omilili šok, ki rastline prizadene ob presajanju.

Sedaj posejte v zabojčke kumare, baziliko, por, ohrovt in cvetačo, kasneje pa še zeleno, papriko, jajčevce in vse vrste bučk.

Na prosto posejte dišavnice (janež, koper, peteršilj, majaron, šetraj) in korenje. Če je

treba, rarsadite trajnice (žajbelj, pehtran, ožepek, rabarbaro). Če ne rastejo nagosto, dobe več svetlobe in so odpornejše. Če posadite mednje (ali pustite rasti) tu in tam kakšno koprivo, bodo intenzivneje dišale. Seveda morate rasti kopriv med letom omejevati, ker rastejo izredno bujno.

Lahko že zdaj rarsadite jagode. Če mednje posadite tu in tam kakšno čebulo, česen ali por, bodo odpornejše proti škodljivcem.

Ko jih presadite, jim pomagajte premagati šok s tem, da jih poškoprote s pelinovicami ali vratičevim čajem, ob presaditvi so rastline namreč najmanj odporne proti škodljivcem.

Konec aprila lahko posadite fižol, lečo, čičerko in sojo, ponovno tudi grah, morda že prvič prepikirate sadike paradižnika in paprike.

Sedaj je tudi še čas, da okrtajte debla in debelejšje veje sadnega drevja. Posebno skrbno morate okrtati debla, če so se na njih naselili lišaji. Morda okrtana mesta potem premažete še z apnenim mlekom. Če imate namen cepiti sadno drevje, je sedaj tudi še čas.

Skraini čas je, da obrežete in cepite vrtnice. Ribezu pa poržete tiste poganjke, ki jih je morda napadla rja. Zdaj posejete in posadite seveda tudi okrasne rastline.

Morda nabirate na vrtu tudi rastline za čaje? Potem lahko konec aprila že naberete liste navadnega jagodnjaka, robide, malinjaka in ribeza. Za pripravo sirupov pa smrekove, macesnove in brinove vršičke. Sirup pripravimo tako, da damo v steklene kozarce izmenoma plast vršičkov in strdi, jih pokrijemo s tkanino in postavimo za tri tedne na sonce. Pozimi bo sirup pomagal ob prehladih. Menda ni treba posebej opozoriti, da vršičkov ne smemo nabirati ob cestah in da pri tem dreves ne smemo oškodovati.

V aprilu potrebujejo rastline veliko vode, posebej tam, kjer zemlja odstremi. Letos je zemlja sicer dobro namočena, vendar moramo posebej vrtove na prisojnih legah včasih vendarle zaliti. **Tatjana Angerer**

DOLIK NA JESENICAH

Razstava »Praznični prti«

V razstavnem salonu DOLIK na Jesenicah je v drugi polovici marca potekala razstava »Praznični prti« članic odseka za ročna dela pri DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice. Osnovni namen pobudnic, ki so pred 21 leti osnovali odsek za ročna dela, je bil predvsem, da bi se v njem združevale ženske, ki so še iz šolskih časov ali iz družinskega nasledstva obvladale ljudsko umetnost vezenja, kvačkanja, klekljanja, tkanja ..., da bi na ta način ohranjale in nadaljevale bogato slovensko tradicijo in jo prenašale na mlajše rodove. V ta namen so z dobrim odzivom organizirale tudi več tečajev, da bi spodbudile

zanimanje za tovrstno kulturno dediščino, vsako leto pa so pripravile tudi razstavo svojih izdelkov po strogi estetiki in izvorni selekciji.

Po začetnih dobrih obetih pa je žal, še posebno ko so zlasti v osnovnih šolah prenehali z ročnimi dejavnostmi, zanimanje upadlo in precej se je skrčilo tudi članstvo v odseku. Članice so z velikim odpovedovanjem, prizadevanjem in iskanjem novih idej z razstavo doslej leto pripravile zavidljivo presečenčev, zmanjkuje pa jim idej, zlasti pa si želijo, da bi se jim pridružile nove članice, ki bi pomagale osvežiti njihovo dejavnost. **Lojze Kerštan**

IZ ŽENSKEGA VIDIKA

Predstavniki cerkve in spolnost

piše dr. Štefka Vavti

Znani avstrijski magazin »profil« je objavil reportažo o »grešni preteklosti« kardinala Hansa Hermana Groerja. Ta se je menda pred nekako dvajsetimi leti spolno približeval svojemu učencu in ga izrabljal.

Na tem mestu se nočem poglobljati v vprašanje, ali je obtožba resnična, ali pa je le neke vrste maščevanje tedanjega pobalina do svojega nekdanjega predstojnika.

Nekateri predstavniki katoliške cerkve in nekdanji kolegi-učitelji si nikakor ne morejo predstavljati, da naj bi bilo to, kar je bilo zapisano v medijih, res. Slišati pa je bilo tudi drugačne glasove: javil se še en učenec, ki se je tudi spomnil podobnih zlorabljanj in spolnega približevanja.

Resnica ali laž – mislim, da na to vprašanje ne bomo našli pravega odgovora. Resnico vedo le Groer sam, prizadeti učenec in vsemožečni bog.

Zanimiva pa se mi zdi diskusija okrog »tega problema«, ki je – o tem sem v prepričana – tesno povezan z naukom o celibatu, od katerega se cerkev ne namerava posloviti, čeprav je vedno znova slišati kritične glasove od prizadetih duhovnikov.

Nekateri predstavniki cerkve so v tej zvezi dejali, da »spolnosti« in »problemov okrog nje« sploh ne poznajo, da nikdar v svojem življenju še niso začutili spolne vznemirjenosti. To je preprosta laž, to si upam trditi. Ali pa bolje – ena od možnosti zaničanja problema, s katerim se večina duhovnikov srečuje v svojem spolno abstinentnem (ali pa tudi ne!) življenju.

Nadaljnji korak je napravil škof Krenn, ko je na vprašanje, kaj da razume pod »erotiko«, odgovoril, da je le-ta »meja med dobrim in slabim« ...

Cerkev je že od nekdaj učila, da je spolnost nekaj slabega in grešnega, dejstvo pa je, da bolj ko jo izrinjamo, bolj stopa v ospredje. Omenim naj samo Humerja, ki se bori proti pornografiji in v svojem »boju« dan za dnem študira pornografsko literaturo. Je tudi to neke vrste sublimacija? Če mu je pornografija tako zoprna, kakor sam trdi, se z njo – vsaj po moji logiki – ne bi smel ukvarjati.

Dejansko pa je v javnosti vse pogostejše slišati o »pregrešnostih« znanih osebnosti, o spolnem izrabljanju učencev in učenek ipd.

Prav ti prekrški pa po mojem mnenju potrjujejo, da spolnosti ne moremo zanikati in jo izrinuti iz svojega življenja, kot da je sploh ne bi bilo. Prav pri tem pa se kaže dvojna morala nekaterih predstavnikov katoliške cerkve, ki namesto da bi ga začeli konstruktivno reševati, o problemu raje molčijo ali pa ga zanikajo.

Slovenski vestnik čestita:

gospodu **Romanu Pegrinu** s Kota v Selah za 30. rojstni dan; gospe **Hermi Kropivnik** iz Bilčovsa za rojstni dan; za osebne praznike članom društva upokojencev Šentjakob: **Fini Jurič** iz Štebna pri Beljaku, **Eli Schüttelkopf** iz Velike vasi, **Hanziju Schellandru** z Moščence, **Mariji Hafner** iz Srej, **Fini Einspieler** z Zgornje vesce ter **Mariji Ogris** s Svatem, gospe **Mariji Lutschounig** iz Šmarjete v Rožu za 75. rojstni dan, za osebne praznike članom društva upokojencev Pliberk: **Citi in Foltu Šumniku** iz Čergovič, **Heleni Mert** z Bi-

strice, **Rihardu Dumpelniku** iz Štebna, **Ivani Kolter** z Brega pri Žvabeku, **Erni Pernat** z Bistrice in **Albertu Messnerju** z Doba; gospe **Kati Tavčar** iz Velike vasi za rojstni dan; gospodu **Hanzeju Ressmannu** za 60. rojstni dan; gospe **Majdi Notsch** iz Čemernice pri Področci za rojstni dan; gospodu **Florjanu Wautscheju** z Letine pri Šmihelu za 16. rojstni dan; gospe **Marici Oraže – Hirtlinoi** iz Lepene za dvojni praznik; gospe **Emi Oraže** iz Sel za 40. rojstni dan gospe **Rozi Kropfitsch – Lavnikov mami** za 70. rojstni dan.

NOGOMET – REGIONALNA LIGA

SAK poravnal odprti račun

V akciji igralca SAK Wölbl in Petschenig

LUV Graz – SAK

1:3 (1:1)

SAK: Preschern, Savić, A. Sadjak, Zankl, Blajs, M. Sadjak, Wölbl, Sumberac, Eberhard, Petschenig (Pihorner), Lippusch (Smid)

Goli za SAK: Lippusch (44. in 75.), Eberhard (73.)

SAK je z 10 igralci odnesel obe točki

LUV Graz je že večkrat prekrizal račune Slovenskemu atletskemu klubu, ki se iz Gradca še nikoli ni vrnil kot zmagovalec. Tokrat je bilo drugače. Čeprav se je po začetnih minutah dobre igre slovenskim nogometašem utrgala nit – v 25. minuti so spet pobrali žogo iz svoje mreže, nekoliko pa so bili tudi vznemirjeni zaradi sodnikovih odločitev proti njim –, so minuto pred koncem prvega polčasa vendarle še dosegli zadetek. Lippusch je po

lepi podaji M. Sadjaka z glavo poslal žogo v gol.

Rdeči karton Saviću

Na poti v slačilnico pa je sodnik pokazal rdeči karton Radetu Saviću, ki naj bi po mnenju stranskega sodnika žalil glavnega sodnika. Izgleda, da je v direndaju po prvem polčasu, ko so gledalci in tudi igralci zaradi nekaterih odločitev sodnika razburjeni zapuščali igrišče, prišlo do nesporazuma, a Rade Savić je ob vsem tem v svoji dolgoletni nogometni karieri prejel svoj prvi (!) rdeči karton in zato v drugem polčasu ni smel igrati.

11. mož – navijači

Kot pravi navijači so se tokrat izkazali številni ljubitelji SAK, ki so pospremili svoje moštvo v Gradec. Ko so se igralci z enim igralcem manj vrnili na igrišče, so jih navijači ob vsaki akciji

spodbujali in podpirali, kar se je tudi obrestovalo. Vsak od igralcev je dal vse od sebe, vrstile so se lepe priložnosti, v 73. minuti pa je W. Eberhardu uspelo povesti z 2:1. Dve minuti kasneje pa se je rezultat glasil že 3:1. H. Lippusch je zadel drugič in s svojima goloma bistveno prispeval k uspehu SAK.

Dr. Ivan Ramšak: »Kaže, da smo moštvo, ki ima svoje najboljše minute v drugem polčasu. V začetku ne zaigramo tako sproščeno, ko pa prejmemo gol, pa igra boljše steče. Danes je bila ključna točka prav izključitev Savića, ker so potem vsi zaigrali še bolj zavzeto.«

Prvič v Celovcu

SAK – Marchtrenk v nedeljo, 9. 4. 1995, ob 17. uri na Celovškem stadionu. Navijači priščno vabljeni!

PODLIGA

SLOVENSKI DERBI

Globasnica – Bilčovs 1:1

Pomembna točka za Globašane, ki se borijo proti izpadu iz podlige. Globasnica je pokazala zrelo igro. V 75. minuti je M. Buchwald, ki se je pozimi pridružil moštvo, dal svoj prvi gol za novo moštvo. Pet minut kasneje pa je Kuessu uspelo izenačiti. Tako so tudi Bilčovščani dosegli točko, ki so si jo pred tekmo obetali.

V prihodnjem kolu nastopajo Globašani proti neposrednemu tekmecu v boju za obstoj v podligi, proti Vetrinju, Bilčovs pa upa na obe točki doma proti St. Leonhardu.

1. RAZRED D

Selani so tudi v drugi tekmi uspeli le polovično in se z eno točko vrnili iz Gurnitza z rezul-

tatom 1:1.

Prav tako neodločeno so igrali Šmihelčani (1:1) in Kapelčani (0:0), Dobrolčani pa so izgubili z 1:0.

2. RAZRED E

Kriva Vrba – SAK II 1:6

Skrbne priprave druge ekipe SAK so se obrestovale že v prvi tekmi, saj je moštvo M. Kreutza po začetni negotovosti v drugem polčasu prevzelo iniciativo in svojo premoč na igrišču izkazalo tudi s številnimi zadetki. Za SAK II so bili uspešni: Kordesch in Mand 2, Nachbar in Hermansky.

Trener Kreutz upa, da si bodo navijači pred tekmo SAK I ogledali na Košatovem igrišču, v nedeljo ob 14.30, tudi tekmo SAK II proti KAC. Mladim nogometašem bi vaš obisk vsekakor veliko pomenil!

Herman Lippusch je dosegel dva gola

IZGRADNJA MOKRIN

Skupna strategija Zelenih

Zastopniki Zelenih v Italiji – naša soseda nima izdelanih načrtov za Mokrine

Pri stranki Zelenih na Koroškem so se prejšnji teden mudili predstavniki Zelenih in združenj za varstvo okolja iz Furlanije. Vsebinska pogovorov je bila predvsem izgradnja ceste oz. žičnice na mokrinska smučišča (Naßfeld), ki na Koroškem že dalj časa buri duhove. Karin Prucha, predsednica Zelenih na Koroškem, je poudarila glede te zadeve isto-

vetnost stališč Zelenih v Italiji in Avstriji. Tisti, ki se zavzemajo za ohranitev okolja, nasprotujejo vsakršni izgradnji, drugi pa vidijo v njej gospodarsko porast regije in razvoj turizma. Koroška načrtuje vključitev področij tudi na italijanski strani, kar naj bi bilo po vstopu Avstrije v EU veliko lažje kot poprej.

Kot je povedal deželni po-

slanec in predsednik odbora za okolje Furlanije-Benečije-Julijske krajine Elia Mioni, pa italijanska deželna vlada še nima nikakršnega gotovega načrta za izgradnjo. Trenutno pa je položaj precej negotov, saj so v drugi polovici aprila deželne volitve in vprašanje je, kakšna stališča bodo imeli novoizvoljeni poslanci. Stranka Zelenih v Italiji ter razna združenja za varstvo okolja so na vsak način proti vsakršni izgradnji, čeprav niso nakazali nobenih alternativ za regionalni razvoj in povečanje delovnih mest. Kljub temu pa zahtevajo, če so želje po izgradnji skupne, da Avstrija in Italija izdelata skupen osnutek. Ne gre, da bi posamezne načrte delala gradbena podjetja, vlade in morda še kdo. Tudi to ni jasno, kakšno stališče imajo do izgradnje cest, žičnic in morebitnih turističnih vasi prizadete občine na italijanski strani.

S. W.

SAH / KOROŠKO PRVENSTVO

SŠZ/Carimpex – negotov obstoj v 1. razredu

Proti Gospe sveti le 4:4
Odločitev v zadnjem kolu
Šahovska ekipa Slovenske športne zveze/Carimpex I je po šestem kolu play off-tekmovalna v 1.razredu-vzhod še vedno neporažena, kljub temu pa si še ni dokončno zagotovila obstoj v tem razredu. Razlog za to je, da so slovenski šahisti proti Gospe sveti dosegli le neodločen rezultat 4:4, medtem ko so tekmeci za obstoj v razredu zmagali. V zadnjem kolu (23. aprila) bo zato potrebna zmaga proti Možberku, kar spričo zadnjih rezultatov ne bo tako lahko.

Za Slovensko športno zvezo so tokrat točkovali: Silvo Kováč in Rupert Reichmann (po 1), remizirali so Vinko Cuderman, Arnold Hattenberger, Ivko Ferm in Aleksander Lukan, izgubila pa sta Dunja in Ivan Lukan.

Lestvica po 6. kolu: 1. WAC I 30, 2. SG RBB Wolfsberg II 29, 3. Možberk I 26, 4. SŠZ/Carimpex I 25, 5. Admira Beljak II 23,5, 6. BSG Raiffeisen Celovec I 22, 7. Gospa sveta II 21,5, 8. Šentvid I 15,5.

Rekordna zmaga SŠK Obir: 8:0 – in vodstvo na lestvici

V izredni formi so še naprej šahisti SŠK Obir: v šestem kolu play off-tekmovalna v 2. razredu D so slavili peto zmago. Nasprotnika iz Jaklinga so odpravili z najvišjim možnim rezultatom 8:0, z rekordno zmago pa so hkrati prevzeli tudi vodstvo na lestvici. Zmagali so Jokovič, brata Hans-Christian in Harald Wolte, Johann Wolte Moser, Karner, ravnatelj Hanschou in Stossier ter Topar.

I. L.